

Soner, Öner ve Güneş'in anısına "Nükleer Santral ve Yaşam Hakkı" konulu söyleşi düzenlendi...

NÜKLEER ENERJİ: "KAMUSAL RİSK, BİREYSEL KAR"

Nükleersiz Yaşam Şenliği'ne katılmak üzere gittikleri Sinop'ta yaşamını yitiren Soner Balta, Öner Balta ve Güneş Korkmaz anısına "Nükleer Santral ve Yaşam Hakkı" başlıklı söyleşi düzenlendi. Nükleer enerjinin bugün yaşanan arz güvenliği soruna çözüm oluşturmayacağı dile getirilen söyleşide, nükleer enerjinin "riskin kamusallaştığı, ancak karın bireyselleştığı bir alan" olarak ortaya çıktığı vurgulandı.

"Nükleer Santral ve Yaşam Hakkı" başlıklı söyleşi 22 Temmuz 2008 tarihinde Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Balta kardeşlerin ve Korkmaz'ın ailelerin de katıldığı söyleşi öncesinde bir sinevizyon gösterisi yapıldı. Soner, Öner Balta ve Güneş

Korkmaz'ın yaşam öykülerinin yanı sıra Sinop'ta gerçekleştirilen Nükleersiz Yaşam Şenliği'ne de yer verilen sinevizyon gösterisi duygusal anların yaşanmasına neden oldu. "Nükleer Santral ve Yaşam Hakkı" başlığı altında gerçekleştirilen söyleşiye EMO Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen, Enerji ve Çevre Danışmanı Arif Künar ile Avukat Mehmet Horuş katıldı.

Söyleşide konuşan EMO Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen, nükleer teknoloji karşı olmadığını, ancak nükleer güç santrallerine karşı olduğunu vurgulayarak, "Nükleer teknoloji halen sağlık ve güvenlik alanında kullanılıyor. Bu uygulamalar için maalesef henüz radyasyon yaymayan teknikler geliştirilemedi. Şimdilik nükleer teknolojiye bu alanlarda mahkumuz" diye konuştu.

"Karanlığa Nükleer Çözüm Olmaz"

Kapitalizmin tüm dünyayı kontrol etmeye başlaması ve Berlin Duvarı'nın yıkılması ile birlikte, ulus devletlerin sınırlarının zorlanmaya başladığını ifade eden Çeçen, bu sürecin devamı olarak kamu odaklı kurulan yapıların ve KİT'lerin özelleştirilmesi veya bu alanların piyasalaştırılmasının gündeme geldiğini kaydetti. Çeçen, "Devlet süt üretmez" söylemi ile Süt Endüstrisi Kurumu'nun satışıyla başlayan özelleştirmelerin bugün enerji gibi daha büyük yapıların özelleştirilmeye çalışılması ile devam ettiğini ifade ederken, "Enerji kurumları önce parçalanmış sonra yıllar boyu özelleştirilecekleri gerekçesi ile yatırımsız bırakılmıştır. Bugün gelinen nokta özel

sektörün de yatırım yapmamasıyla 'karanlık', arıza bahanesiyle dolaştırılmaktadır. Enerjide arz güvenliği bugün tehlikededir. Şimdi başlansa uzun yıllar sonra tamamlanacak olan nükleer santraller bu krize çözüm olamaz" diye konuştu.

“Muhtelif Malzeme Alınacak”

Akkuyu'da nükleer güç santrali kurulması için "yarışma" adı altında ihaleye çıkıldığına dikkat çeken Çeçen, "Akkuyu için yıllar önce çıkılan ilk ihalenin başlığı 'muhtelif malzeme alınacak' şeklinde idi. Şimdide ihaleyi Kamu İhale Kurumu'nun denetimden çıkarabilmek için 'yarışma' ifadesini kullanıyorlar" dedi.

Türkiye'de nükleer santral kurulması için yürürlüğe giren mevzuatın birçok kesim tarafından eleştirildiğini anımsatan Çeçen, "Türk Nükleer Enerji Forumu adı altında bir araya gelen ve aslında Türkiye'de nükleer güç santralleri kurulmasını destekleyen bilim insanları ve nükleer mühendislerin bildirisinde yer alan 'Bu yasa ile geçekundu santral bile yapamazsınız' ifadelerine ben de katılıyorum. Bu düzenlemeler ile nükleer santral yapılamaz" dedi.

“Nükleer Enerji Geriliyor”

Enerji ve Çevre Danışmanı Arif Künar ise konuşmasında nükleer enerjinin son 50 yılda daha çok ekonomik nedenlerden dolayı sürekli bir gerileme yaşadığına dikkat çekerek, nükleer enerjinin daha az tercih edilmesinin nedenlerini şöyle sıraladı:

“Atık sorununun halen çözülmemesi, kazaların ve sızıntıların artması, sızıntıları önlemek için yapım aşamasının daha uzun sürmeye başlaması, nükleer silahlanmanın yaygınlaşması tehlikesi, 11 Eylül'de olduğu gibi terör saldırılarının nükleer tesislere yönelme tehlikesinin bulunması, yurttaşların tercihlerinin değişmesi,

son 50 yılda temiz, alternatif enerji kaynaklarının kullanımının artması, enerjinin verimli kullanımın yaygınlaşması.”

“Nükleer Maliyeti Çok Yüksek”

Enerji üretimi söz konusu olduğunda yalnızca birim başına üretim maliyetinin hesaplanmasının yeterli olmadığını kaydeden Künar, toplumsal ve ömür boyu maliyetler açısından da nükleer enerjinin diğer kaynaklar ile rekabet edemediğini kaydetti. Nükleer santral-

ların söküm maliyetlerinin çoğunlukla göz ardı edildiğine dikkat çeken Künar, İngiltere'de sökümü yapılan 20 tesis için 100 milyar dolar maliyet çıkarıldığını kaydetti. Künar, enerji üretiminde kullanılan zenginleştirilmiş uranyumun da dışa bağımlı bir kaynak olduğuna ve fiyatlarının da her geçen gün arttığına işaret etti.

“Dünya, Alternatif Enerjiye Yönelmiş”

Alternatif enerji kaynaklarına yönelimin tüm dünyada hız kazandığını ifade

eden Künar, "Almanya, Türkiye'nin kurulu gücünün yaklaşık yarısı kadar rüzgar tirbününü son yıllarda devreye aldı. Türkiye'nin rüzgar potansiyeli ise çok daha büyük. Bugün Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun verdiği rüzgar enerjisi lisanslarının boyutu 48 bin megavata ulaştı" dedi. Avrupa Birliği'nin 2020 yılına kadar sera gazlarını yüzde 20 azaltmayı, enerji verimliliğini ise yüzde 20 artırmayı hedeflediğini belirten Künar, "Türkiye'de ise enerji verimliliği konusunda çok ciddi çalışmalar yapılmıyor. Hesaplamalara göre Türkiye'nin yıllık 10 milyar dolar değerindeki enerjiyi tasarruf edebileceği öngörülüyor" dedi.

Türkiye'de 41 yıldır nükleer santral ihalesi yapılmaya çalışıldığını anımsatan Künar, 32 yıl önce Akkuyu için alınan yer lisansı ile ihaleye çıkılmasını eleştirdi.

"Nükleer Teknoloji Anti-Demokratik"

Avukat Mehmet Horuş, nükleer teknolojinin sermayenin birikimi süreçleri sonunda ortaya çıktığını ifade ederek, "Nükleer teknoloji özünde anti demokratiktir. Nükleer teknoloji konusunda yaşanan gelişmeler, kazalar ve riskler kamuoyuna yansıtılmaz. Nükleer teknoloji gizlice geliştirilir. Ancak merkezi devletler bu teknolojiyi kontrol edebilir" dedi.

Türkiye'de nükleer enerjiye karşı ciddi bir muhalefet olduğuna dikkat çeken Horuş şöyle konuştu:

"Nükleer teknoloji ve enerji riskin kamusalallaştığı ancak karın bireyselleştiği bir alan olarak karşımıza çıkıyor. Nükleer enerjinin yaygınlaşma dönemlerine ve yangınlaştığı yerlere bakıldığında hep anti-demokratik ülkeler veya yönetimle karşımıza çıkıyor. Türkiye'de de rejimin ne kadar demokratik olduğuna bakılarak, nükleer santrallerin kurulup, kurulamayacağı tahmin edilebilir." ◀

SONER, ÖNER ve GÜNEŞ MEZARLARI BAŞINDA ANILDI...

Nükleersiz Yaşam Şenliği'nde katılmak üzere gittikleri Sinop'ta 22 Temmuz 2006 tarihinde Karadeniz'in dalgalarına yenik düşerek hayatlarını kaybeden Soner Balta, kardeşi Öner Balta ve Güneş Korkmaz, mezarları başında düzenlenen törenle anıldı.

Nükleer Karşıtı Platform tarafından Ankara Karşıyaka Mezarlığı'nda 22 Temmuz 2008 tarihinde düzenlenen törene Balta kardeşlerin ve Korkmaz'ın aileleri, arkadaşları ve sevenleri katıldı. Törende, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen, EMO Yönetim Kurulu Yazman Üyesi Hüseyin Önder, Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Dündar Çağlan ve KESK bağlı Enerji, Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası Genel Başkanı Kemal Bulut yer aldı.

"Unutmadık, Unutturmayacağız"

JMO Yönetim Kurulu Başkanı Dündar Çağlan, törende yaptığı konuşmada, Soner ve Öner Balta ve Güneş Korkmaz'ın kaybetmenin acısını yaşadıklarını ifade etti. Soner, Öner ve Güneş'in, "Nükleere İnat Yaşasın Hayat" demek için Sinop'ta bulduklarını anımsatan Çağlan, şunları konuştu:

"Onlar, üstlendikleri görevi bugün arkadaşlarına devrederek aramızdan ayrıldı. Kaybettiğimiz üç genci unutmak kesinlikle mümkün değil. Onların acısı hala içimizde taşıyoruz. Onların içlerinde besledikleri; umutları, sevdaları, özlemleri artık bizim içimizde yaşıyor. Anıları önünde saygıyla eğiliyorum."

"Onlar Gönüllerde Yatıyorlar"

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen ise, Soner, Öner ve Güneş'i, Karadeniz'e vermenin acısının, yürekleri dağladığını ifade ederek, şöyle konuştu:

"Onlar, ülke sevdası içinde üstlerine düşen tüm görevleri yürekli bir şekilde yerine getirdiler. Onlar, halkın çıkarları, ülke geleceği için sömürü düzenine karşı oradaydılar. Halkın ve ülkenin geleceğine yönelik umutlarını küçük yüreklerinde taşıyorlardı. Soner, Öner ve Güneş'in verdikleri mücadeleyi sürdürmeye aynı kararlılıkla devam edeceğiz. Onlar devrimci kişilikleri, mücadele azimleriyle gönüllerdeki gömütlükte yatıyorlar. Anıları mücadelemizde yaşayacak."

Tören, yapılan konuşmaların ardından anıt mezarlara karanfillerin konulmasıyla, sona erdi.